

Vybráno z knihy I. Leiše "Žralok a frankotyp" (Radonice 2017). Objednávky na adrese Tato e-mailová adresa je chráněna před spamboty. Pro její zobrazení musíte mít povolen Javascript..

K. F. PEŠÁK

Tento článek je věnován výjimečnému sběrateli a publicistovi, který stál u zrodu oboru výplatních otisků v Československu a byl v úzkém styku s Albertem Jonášem. Počátkem 30. let si vyměnili požehnaný počet dopisů, z nichž se dovídáme mnohé o obou osobnostech a o době, ve které žili a sbírali.

Tou osobností známou z adresních stran mnohých celistvostí je K. F. Pešák.

K. F. Pešák z Lomu u Mostu občanským zaměstnáním poštovní zaměstnanec patřil mezi špičku sběratelů výplatních otisků, který se s nadšením chopil žezla popularizace tohoto nového sběratelského oboru koncem 20. a počátkem 30. let 20. století. Spolu s J. Lešetickým a A. Jonášem se zasloužil o to, že tento obor získal řadu stoupenců a že stál na pevných základech. Jeho osobnost a tvůrčí počiny provázely československou filatelii dalších mnoho let. Nadán pro filatelii, nejen pro poštovní známky, ale zejména pro specializované obory. Není známo, že by se aktivně zúčastňoval klubového života. O to více přispěl ke značnému rozšíření odbornosti prostřednictvím literatury. Na stránkách filatelistického tisku se s větší či menší pravidelností objevovaly odborné články na různá témata – Zakarpatsko, Korea, předběžné československé známky a celiny, bohemika v zahraničí, cenzurní razítka v přelomových obdobích, vlakovky po osvobození, historie poštovníctví (Porta Prosto aj.), R-nálepky, polní pošty letecké zásilky, pošta z koncentračních táborů a mnoho jiných. Články byly zajímavé a vyčerpávající. Psal i pro zahraniční časopisy (The Czechoslovak Specialist) o razítkách během okupace a o razítkách čs. polní pošty v Anglii) Jako zaměstnanec pošty (po přesídlení z Lomu u Mostu pracoval na Hlavní poště v Praze) měl úžasné pochopení pro poštovní historii a sběratelství. Jako první sestavil přehled výplatních otisků pro německé časopisy na našem území a byl nápomocen i Albertu Jonášovi při tvorbě jeho studií.

Je s podivem, že se nestal členem ani Stolní společnosti, ani Odboru frankotypů, nepřiblížil se k Nebeskému klubu specializovaných oborů, natož ke komisi specializovaných oborů - byl prostě libero. Nenavázal kontakt ani v roce 1976 vytvořenou sekcí výplatních otisků KPHC SČSF. Aspoň v literatuře a v pamětech vrstevníků není o něm v tomto smyslu zmínka. O to více se jeho jméno objevuje v korespondenci, jak poznáme z dalšího textu. Jeho osobnost není do dnešních dnů naší filatelii doceněna. Neexistuje ani náznak profilového článku, natož monografické práce většího rozsahu.

Jeho nadšení bylo obdivuhodné. Píle jak by smet. Byl všestranně nadán. Za svou fotografii Old Prague (Stará Praha) z roku 1950 obdržel prestižní cenu amerických fotografů (The American Journal of Photography, fotografie je otištěna ve vydání 64 z roku 1950). Byla postupně

prodána na několika aukcích a je obsažena v prestižních katalozích. Traduje se, že za obnos odpovídající jednomu euru byla zavěšena na ebay.com po nálezu v jednom antikvariátu v Rotterdamu. Objevuje se i mezi vybranými fotografiemi na portálu www.flickr.com.

Snad se práce o něm někdy dočkáme. Jsme rád, že šéfredaktoři pochopili jeho filatelistický talent a otevřeli mu na stránkách možnost publikovat. Nejvíce snad ing. Vítězslav Houška v sedmdesátých letech ...Společný článek (snad i články?) napsal i s ing. Vladimírem Feldmannem, kapacitou filatelistické a poštovně historické literatury faktu.

Ve své knize „Žralok a frankotyp“ mu věnuji jednu z kapitol. Otiskuji jeho dopis, alespoň výběr z dopisů (a i dopisnice a telegramy) Albertu Jonášovi od roku 1930 do roku 1933, to je do doby, kdy Albert Jonáš předával rukopis svých studií tiskárně.

Ještě poznámka ke stylu. K. F. Pešák psal obšírně, ale „bez vaty“. Jeho písmo velké, čitelné s energickými tahy. Vždy perem s černým inkoustem. Škrty a přepisů bylo minimálně. Nikdy nepoužil psacího stroje. Dopisy se příjemně četly a zpracovávaly. Styl byl slušný plný obdivu a úcty k adresátovi. Byly to úhledné dopisy s majestátným podpisem. Do dopisů se dostaly i osobní problémy K. F. Pešáka, zejména s financemi. Jeho plat poštovního zaměstnance nebyl kdovíjaký.

Zařadil je i mezi autory katalogizace prvních československých výplatních otisků. Seznamy publikoval v německých časopisech vycházejících na území Československa.

Byl ve styku i se H. Diersem, významného německého sběratele 20. a 30. let 20. století, pro něhož soustřeďoval u sebe nové čs. výplatní otisky.

Moc o K. F. Pešákovi nevíme, dopisy A. Jonášovi jsou proto velmi cenné. Dovídáme se z nich dost o sběratelství, ale i době, ve které žil.

Díly němu zůstalo zachováno mnoho celistvostí, i když řada sběratelů tyto praktiky vyžádaných celistvostí neuznává.

Výběr z dopisů K. F. Pešáka Albertu Jonášovi

.

1930 (2, 4)

Pešákovy seznamy na stránkách německých časopisů

Dopis začíná slovy:

„Prosím o laskavou omluvu, že tak dlouho na váš ct. dopis neodpovídám. Mám málo času neboť pracuji na seznamu všech francotypů, který uveřejním v časopise „Briefmarken sammler“ – Pha. České časopisy o to bohužel nemají zájem“.

I další text skýtá překvapení:

„Před krátkým časem jsme založili volné výmenné sdružení francotyp a zajímáte-li se o to, najdete vše v čísle 46 nahoře jmenovaného časopisu“.

Třetí sbíratelská entita v Československu

Třetí sbíratelská entita, podle všeho vůbec první v Československu, i když „jen“ výmenná.

K. F. Pešák dále popisuje, že byl jakýmsi správcem kolování, který se staral o kolování a výmnu, aby fungovaly. Sám plnil výmenné sešity svými materiály, které prodával za 5 haléřů (nejnovější) a starší za 50 haléřů až 5 Kč (vše na celých obálkách). Je zřejmé, že tento dopis s datem 10. 12. 1930 nebyl první. Korespondence musela začít před tímto dopisem. Bohužel jsem na ni nenarazil.

1. A. Jonáš členem výmenné entity

Z druhého dopisu vyplývá, že A. Jonáš se stal členem tohoto sdružení a že zaplatil roční poplatek ve výši 10 Kč. Dopis datován 24. XII. 1930.

K. F. Pešák napsal:

„Těší mne velice, že chcete pracovat společně se mnou na tomto poli“.

V dalším textu se dovídáme, že K. F. Pešák obeslal kolováním 4 členy, kteří získali 44, 74, 77 a 99 kusů. A. Jonáše žádá o dublety.

Dopis podepisuje: „Váš oddaný K. F. Pešák“. Přátelství a spolupráce započaly.